

om

Sven-Harry Karlsson

Har du hört det kinesiska ordspråket ”Vill du bli lycklig för en dag, drick en flaska vin. Vill du bli lycklig för en månad, skaffa dig en kvinna. Vill du bli lycklig för ett helt liv, anlägg en trädgård”? Det är med den tanken i bakhuvudet som träprofilen Sven-Harry Karlsson bygger sina hus – han skapar det som ska skänka lycka under lång tid.

Huruvida ordspråket är sant eller inte, är upp till var och en att avgöra, men att Sven-Harry Karlsson satsar långsiktigt är ristat i sten. På frågan om vad han själv anser gör honom till en träprofil skrattar han, tar en klunk kaffe och levererar snabbt sitt svar.

– Ja, jag bygger ju nästan bara hus av trä. Fast numera bygger jag även flerfamiljshus och använder då betong, glas och trä – en vacker kombination.

Om Folkhem

Sven-Harry började som murare i sin pappas företag i Lund. De åren lärde honom hur viktigt det är med ritningar som stämmer. Det sparar både tid och pengar.

1968 bildade han Byggnads AB Folkhem. Han ville visa hur man bygger för ”vanligt folk”. Affärsidén var glasklar – att göra riktigt bra hus som inte kostar mer än andra. Bostäder ska vara funktionella, vackra, miljövänliga och av bra kvalitet. Vägen dit kräver noggrannhet och ett stort engagemang hos såväl byggare som arkitekt.

Idag heter företaget Folkhem Produktion. Kontoret ligger alldeles vid den glittrande kanalen i Hammarby Sjöstad i Stockholm. Träbyggnaden är något utöver det vanliga och Sven-Harry är byggherren.

Om kvaliteten

Han föredrar trähus. De är lätta, har bra isolering och väldigt bra akustik. Han anser också att trä framkallar harmoni och glädje, om det är av bra kvalitet. Det är för kvalitetens skull som han anställer sina egna snickare.

– Att jag anlitar mina egna snickare har oerhört stor betydelse för kvaliteten. Ett av dagens problem är ju att politikerna inte accepterat hantverkarens betydelse i tillräckligt stor utsträckning. De vill att alla ska bli akademiker, men det är inte akademiker som vi behöver nu. Vi behöver duktigt yrkesfolk i första hand.

Sven-Harry talar varmt om 1700-talets möbelsnickare och menar att det idag inte finns kvar så många av den sorten, vilket han tycker är synd

– Det är viktigt att ha kvar kunskapen om ett fint hantverk. I vårt samhälle har vi varit dåliga på att betala för kvalitet. Allt ska gå så snabbt numera och det är kvaliteten som får ta stryk. Där har vi det igen: betydelsen av god kvalitet. Ett bra bostadsområde andas kvalitet och skönhet, det som är så viktigt för människans välbefinnande.

Han nämner miljonprogrammen som ett misslyckande, där den sociala aspekten missades fullkomligt. Hans framtidstro är dock optimistisk.

– Jag tror att viljan att betala för kvalitet kommer tillbaka.

Om Träpriset

Folkhem vann Träpriset 2008, tillsammans med arkitektkontoret Brunnberg & Forshed, för området Östra Kvarnskogen. Sven-Harry ser priset som en utomordentligt bra bekräftelse på att de är på rätt spår.

– Vi vann Träpriset i stor konkurrens och det är klart att jag känner mig lite smickrad, men jag vill verkligen understryka att det inte är någon enmansshow! Det är hela företaget som räknas. Det är en fråga om moral i företaget. Man kan aldrig bli bättre än den svagaste länken. Dessutom tycker jag att arkitektens insats är väldigt värdefull. Han har förstått.

Om arkitekturen

Endast de allra bästa arkitekterna anlitas av Sven-Harry. Arkitekten står för estetiken och ljuset: han eller hon är själva själen i bygget. Sven-Harry tycker att bra arkitektur ska försöka nå klassikerna, eftersom det klassiska alltid står sig. Där finns inget förvanskande av stilarter. Han hyllar de öppna planlösningarna, de som grundar sig på 1700-talsarkitekturen. Då byggdes inga korridorer och trånga hallar. De kom först på 1800-talet när man började ha hembiträden.

– Med dagens prisnivåer bör alla ytor vara möbleringsbara. Ingen ska behöva betala höga hyror för att springa omkring i trånga och långa korridorer.

Om materialvalen

Folkhems hus kännetecknas av ett ekologiskt tänkande, socialt innehåll och skönhet.

– En bostad ska vara trivsamt, men det är även viktigt hur man anlägger ett område. Ute på landet passar det att bygga på ett visst sätt, medan stadsmiljön kräver ett helt annat koncept.

I Hammarby Sjöstad byggde Folkhem ett flerfamiljshus där de blandade betong med sibirisk lärk. Resultatet blev väldigt lyckat.

– Kombinationen av material är spännande och ger liv. I Hammarby Sjöstad oljades lärkträet sex gånger för att få rätt nyans. Även i Östra Kvarnskögen användes lärkträ, men där målades det inte. Syftet var att ytan skulle mörkna för att stämma in med trädens stammar och smälta in i omgivningen.

Om träet

– Man blir lycklig av trä – det luktar gott och är såväl mjukt som starkt. Men det är ett levande material som måste underhållas, något som dessvärre ofta glöms bort. Tidigare hade Sven-Harry diskbänkar i trä i sin produktion. Nu har han fått gå ifrån det, eftersom människor inte kunde sköta dem.

– Det borde skrivas mycket mer om hur man hanterar materialet. Folk tror att man kan ha trä utan att sköta om det. Det tror de däremot inte när det gäller träbåtar. Då gnuggas, gnids och lackas det så det står härliga till!

Han tipsar om att det ändå är lätt att sköta trä. En diskbänk, till exempel, håller sig vacker bara den får en rejäl dos med olja då och då. Olivolja eller rapsolja fungerar alldeles utmärkt. I sitt gamla 1700-talshus har han nu ställt in två stora blomsterbord med vatten i, för att lösa problemet med torkande och svällande parkett.

– Det syns till och med skillnad på tavelkonsten!

Och konsten

Och konsten är något som ligger honom varmt om hjärtat. Den är en viktig del av hans liv. Sven-Harry har en gedigen samling av kvalitetskonst, som han gärna vill dela med sig av. Därför planeras nu bygget av hans konstmuseum i Vasaparken. Arkitekten heter Gert Wingårdh.

– Byggnaden kommer att stå klar om några år, lovar Sven-Harry.

Anläggningen kommer att rymma två gallerier, konsthall, restaurang och arton hyreslägenheter. I källaren planeras föreläsningssal och filmsal. Museet hittar vi högst upp på toppen och blir en kopia av hans hem. Fönster och dörrar placeras på samma sätt.

Vilket av Folkhems hus som han är mest förtjust i kan han inte svara på.

– Det har jag nog inte byggt ännu! Men jag kan tänka mig att det blir museet.

Av: Sara Leijonhufvud